



WROCLAWSKI
INSTYTUT
KULTURY

PODSUMOWANIE
ROKU 2023



Wrocławski Instytut Kultury to instytucja nowego typu: wspierająca niszowe, niekomercyjne inicjatywy; badająca sektor kultury i rozwijająca kompetencje jego twórców i twórczyń; tworząca sieci współpracy; organizująca nieszablone wydarzenia kulturalne, będące rezultatem naszych eksperymentów.

Działalność Wrocławskiego Instytutu Kultury lokuje się pomiędzy instytucjami artystycznymi, skupionymi na tworzeniu i animowaniu sztuki, a centrami kultury, których głównym zadaniem jest edukacja artystyczna i kulturowa. Chcemy być pomostem pomiędzy instytucjonalnym polem kultury a aktywnymi mieszkańcami i mieszkańcami, twórczyniami i twórcami a sektorem pozarządowym, biznesowym czy publicznym.

Jesteśmy instytucją o elastycznej i zwinnej strukturze programowej, którą łatwo adoptować do wyzwań stawianych przez dynamicznie zmieniający się świat.

W programie skupiamy się na czterech obszarach: wsparciu, kompetencjach, sieciowaniu i wydarzeniach:

—> Pierwszym z nich jest wsparcie niezależnych inicjatyw i pomysłów. Jesteśmy po to, by pomóc w realizacji zarówno tych mniejszych, lokalnych projektów, jak i w osiągnięciu dużo dalej – poza granice naszego miasta, a nawet kraju.

—> Kolejnym naszym zadaniem jest pobudzenie rozwoju pola kultury. Prowadzonymi działaniami chcemy umożliwić praktykom i praktyczkom podnoszenie kompetencji oraz prowadzenie badań, które pozwolą nam rozwinąć kulturalne skrzydła.

—> Zajmujemy się też sieciowaniem środowiska kultury. Mamy doświadczenie w kulturalnej współpracy z różnorodną grupą podmiotów – od lokalnych i regionalnych partnerstw m.in. ze stowarzyszeniami, fundacjami i instytucjami, po kooperatywy ogólnopolskie i międzynarodowe.

—> Ostatnia, najpojemniejsza część naszego programu to wydarzenia, które są rezultatem eksperymentalnego profilu Instytutu, a jednocześnie okazją do sprawdzenia w akcji świeżych pomysłów na upowszechnianie kultury. Tu w praktyce wykorzystujemy idee stworzone w pozostałych obszarach naszej działalności.

WSPARCIE

Miniony rok upłynął nie tylko pod znakiem warsztatów, szkoleń, wspólnych spacerów czy koncertów. W ciągu ostatnich miesięcy wspieraliśmy organizację integrujących inicjatyw na wrocławskich osiedlach oraz realizację pomysłów wydawniczych. Poza tym budowaliśmy bezpieczną przestrzeń do swobodnej pracy twórczej i inspirowanej wymiany doświadczeń. Hashtag #wspieramkulturę nie jest w naszym przypadku pustą frazą, a hasłem, za którym kryje się sporo działań włączających, pomagających w rozwoju i rzucających światło na to, co znajduje się poza głównym obiegiem.





Na lokalnym gruncie

Zacznijmy od programu wsparcia oddolnych inicjatyw lokalnych **Mikrogranty**, którego właśnie minął szósty rok działalności! Trzy nabory przeprowadzone w 2023 roku zaowocowały wsparciem finansowym, organizacyjnym, logistycznym czy promocyjnym 40 z 210 zgłoszonych inicjatyw w ścieżce dla osób fizycznych i grup nieformalnych, nad którą pieczę sprawuje Wrocławski Instytut Kultury. Po wielu konsultacjach, warsztatach i spotkaniach informacyjnych, mieszkańcom i mieszkankom udało się zrealizować rozmaite międzypokoleniowe i międzykulturowe spotkania poza ścisłym centrum Wrocławia. Najpopularniejszymi formami wspólnego spędzania czasu były warsztaty rękodzielnicze, spacerzy przybliżające okoliczną faunę i florę, zajęcia teatralne, wokalne oraz spotkania kulinarne. Wśród osób realizujących swoje pomysły pojawiło się 14 nowych liderów i liderów oraz 14 nowych grup nieformalnych, niebiorących dotąd udziału w programie – jak zaczynać z aktywnością na lokalnym gruncie, to właśnie przy wsparciu Mikrograntów!

W ubiegłym roku udało nam się również włączyć w działania osoby z doświadczeniem uchodźczym i/lub migranckim. Chcąc poszerzyć dostępność programu, zespół Mikrograntów nawiązał współpracę z Wrocławskim Centrum Rozwoju Społecznego i Stowarzyszeniem Nomada, dzięki któremu odbyły się tłumaczone na język ukraiński, białoruski i angielski konsultacje z nowymi mieszkańcami i mieszkankami. Podobnych spotkań możemy się spodziewać także w kolejnej edycji Mikrograntów.

Przenosząc się z wrocławskich osiedli do zakorzenionej w lokalności literatury – minął drugi rok, odkąd **Wrocławski Program Wydawniczy** trafił pod opiekę naszej instytucji. Jego głównym zadaniem jest wsparcie finansowe wydawnictw i organizacji pozarządowych wybiegających poza komercyjny rynek oraz związanych z Dolnym Śląskiem poprzez autorów i autorki lub podejmowaną tematykę. W ramach edycji 2023 dofinansowano i wydano 17 tytułów, m.in. „Harlander” autorstwa Cezarego Kaszewskiego, Anny Markowskiej i Cezarego Wąsa, „Antena Krzyku: Antologia 1986-1990” Wojciecha Kozielskiego czy czasopisma „ZAKŁAD.magazyn”, „Rita Baum” i „Nietakt”. Wyniki listopadowego naboru do edycji 2024 (w którym zgłoszono 21 propozycji) już ogłoszone zostały z końcem stycznia.





Działalność międzynarodowa

W swojej działalności staramy się sięgać poza Wrocław i Dolny Śląsk, umożliwiając wymianę artystyczną na poziomie zdecydowanie wykraczającym poza lokalność. Musimy przyznać, że minione dwanaście miesięcy były najgorętsze w kalendarzu programowym **AIR Wro** od czasu obchodów Europejskiej Stolicy Kultury Wrocław 2016. Tylko w tym roku zrealizowaliśmy projekty rezydencyjne i programy wsparcia, dzięki którym w twórczą podróż wyruszyło niemal 50 osób!

Zacznijmy od **MagiC Carpets**, czyli współfinansowanej przez program „Kreatywna Europa” i kierowanej przez Biennale w Kownie platformy, do której dołączyliśmy w 2022 roku. Jej głównym założeniem jest rozwijanie działań angażujących wschodzące talenty (osób kuratorskich i artystycznych) poprzez program rezydencji skupiających się na włączaniu społeczności lokalnych i pracy z przestrzenią miejską. W drugim roku trwania tego projektu kuratorka rezydencji Paulina Brelińska-Garszka zaprosiła do współpracy cztery twórczynie: **Stankę Soare** (RO), **Laurę Adel** (PL), **Mirunę Gheordunescu** (lokalną artystkę wspierającą) i **Teresę Stillebacher** (AT). Rezydentki spotykały się i pracowały z wrocławską społecznością w ramach warsztatów, spacerów czy kolacji. Zaczęliśmy od serii warsztatów prowadzonych przez pochodzącą z Rumunii artystkę – **Stankę Soare**, która w projekcie **„Przemysł domowy”** postanowiła nadać z pozoru niepotrzebnym i zapomnianym przedmiotom użytku codziennego nowe kształty i funkcje. Z kolei twórczyni wizualna, **Laura Adel** zaplanowała warsztaty połączone z artystycznymi interwencjami wokół tematu szeroko rozumianej typografii miejskiej. Zwieńczeniem cyklu czerwcowych spotkań oraz indywidualnej pracy twórczej artystki była **wystawa „OSAD”** w IP Studio (11-25.01.2024). Jesienią we Wrocławiu rezydowała **Teresa Stillebacher** z **kolektywem Aesthetic Athletics+**. Zespół zbudował pawilon architektoniczny **„all.cake.all.night”** w Dziedzińcu Artystycznym HART hostelu, gdzie powstała otwarta kuchnia, zapraszająca osoby mieszkające na Nadodrze (i nie tylko!) do wspólnego gotowania oraz rozmów przy jednym stole.



Z kolei w ramach wieloletniej współpracy partnerskiej **Drezna i Wrocławia** odbyły się dwie rezydencje przeznaczone dla osób specjalizujących się w druku artystycznym. W kwietniu gościliśmy **Karen Koschnick**, malarkę i twórczynię kreatywnych technik druku, która rozwijała klasyczną grafikę warsztatową na Akademii Sztuk Pięknych im. E. Gepperta oraz w Domku Miedziorytnika, tworząc druki inspirowane wrocławską architekturą. W ramach czterotygodniowej rewizyty, w drezdeńskiej pracowni **Grafikwerkstatt** gościł laborant grafiki **Ioannis Anastasiou**, który realizował projekt zatytułowany „**Świt był szary i gorzki**”. Swój pobyt zakończył wystawą prac dotyczących delikatnych tematów ran oraz blizn ciała i duszy pozostawionych przez wojnę.

A teraz zupełna nowość w naszym programie: dwuletni międzynarodowy projekt, mający na celu wspieranie kreatywności i odwagi w sektorze kultury oraz stworzenie przestrzeni do refleksji nad nowymi formatami rezydencji i współpracy transgranicznej. „**What’s next? Bezpieczne przestrzenie kultury dla multidyscyplinarnej refleksji nad (post)wojenną i (post)kryzysową tożsamością europejską**” jest działaniem stworzonym wspólnie przez organizacje z pięciu krajów: Rumunii, Niemiec, Austrii, Ukrainy i Polski (czytaj: WIK). Planowany program zakłada organizację spotkań, rezydencji i praktyk, zapewniając bezpieczną przestrzeń do pracy i artystycznych aktywności dla osób twórczych, aktywistycznych i obywatelskich w pięciu krajach europejskich. Już teraz znamy pierwszy zespół projektowy: **Maria Bakalo** (UA), **Ari David** (RO) i **Paulina Woźniczka** (PL) wezmą udział w podwójnej rezydencji artystycznej „**Culture Utopias**” w Bukareszcie i Wrocławiu. Badawcza sytuacja skupiona będzie na europejskiej współpracy multidyscyplinarnej i refleksji nad tytułowymi „kulturalnymi utopiami” przyszłości.

Bez wątplenia to jednak rozpisany na 15 miesięcy program „**Czyje głosy są słyszane?**” był największym projektem rezydencyjnym, który mieliśmy przyjemność realizować do tej pory. I niezwykle ważnym. Podejmował tematy migracji osób twórczych, praktyk włączania mniejszości w działania kulturalne na równych zasadach i prezentowanie ich społeczeństwu większościowemu. W 2023 roku, wspólnie z nordyckimi partnerami, zorganizowaliśmy **12 rezydencji artystycznych**, a osoby, które brały udział w projekcie, zostały wybrane spośród ponad 160 zgłoszeń! W otwartym naborze wybrano sześć osób artystycznych z Polski: **Anastasię Jechorek, Dawida Puszyńskiego, Kate Ngan Wa Ao, Saitip Majewską, Oleksandrę Balytską, Viktorię Tofan** i z Norwegii: **Kine Michelle Bruniera, Lill Yildiz Yalcin, Aliona Pazdniakova, Yachi Shian-Yuan Yang, Ingrid Frivold**, które zaproszono na miesięczne pobyty rezydencyjne po obu stronach Morza Bałtyckiego. Osoby z Polski wyjechały do Hvitsten, a te z Norwegii przyjechały do Wrocławia. Efekty polsko-norweskich rezydencji prezentowane były podczas sierpniowego **festiwalu Hvitsten Salong 2023** oraz podczas wystawy o tej samej co program nazwie, finiszującej wymianę osób artystycznych w **galerii BWA Wrocław Główny** (10.11-31.12). Organizowane przez nas, Hvitsten Salong (Hvitsten/NO) i Safemuse (Oslo/NO) metaprzsięwzięcie nie byłoby możliwe bez wsparcia kuratorskiego **Jona Lundella** w Hvitsten i **Agaty Ciastoń** we Wrocławiu. Projekt „**Czyje głosy są słyszane? Program wymiany dla zagranicznych artystów z Polski i Norwegii**” współfinansowany był przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię z Mechanizmu Finansowego EOG 2014-2021 w ramach programu „Kultura”.



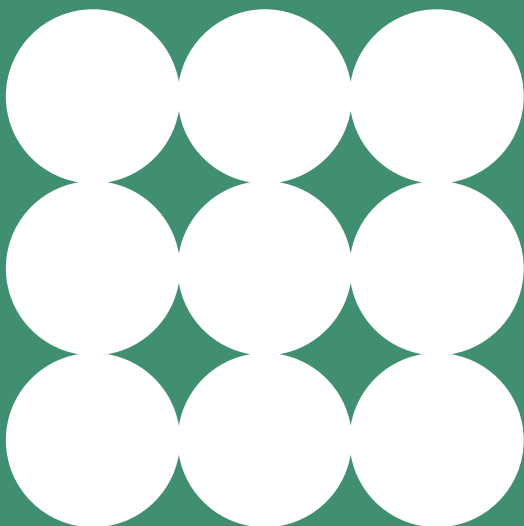


Wracając do znanych i lubianych – po raz kolejny dzięki programowi **Kultura Mobilna** (za nami już 7 edycja). Tylko w roku 2023 do udziału w otwartym naborze zgłoszono 31 wniosków. Komisja wybrała z nich pięć propozycji: wizytę studyjną i spotkania networkingowe z NUS COOPERATIVA **Macieja Kowalczyka i Marcina Dominiaka**; kulinarny performans w ramach foodculture days Art Biennale **Mai Renn i Piotra Matkowskiego**; realizację kostiumów ze szklanymi elementami według projektu **Uli Gołdasz** stworzonych do spektaklu tanecznego Vivian Fredrich; udział muzycznej grupy Akademii Muzycznej im. K. Lipińskiego we Wrocławiu w składzie: **Karol Knapiński, Olgierd Żemojtel, Karolina Kułaga, Jan Styczyński i Michał Kram** w międzynarodowym koncercie przy użyciu prototypowej technologii NMP (networked music performance) oraz autorską wystawę **Tomasza Opanii** w Bostonie.



KOMPETENCJE I BADANIA

Za nami drugi rok działalności Wrocławskiego Instytutu Kultury i trzeba przyznać, że był to kolejny rok pełen zmian i wyzwań. Okazało się jednak, że zmiana to nasz żywioł – pozwalający na nieustanne wychodzenie poza dobrze znane ramy. Niezmienne pozostają również cztery kluczowe filary, na których Instytut opiera swoje funkcjonowanie. Jednym z nich jest umożliwianie rozwoju zawodowego osób pracujących w sektorze kultury i poszerzanie ich kompetencji. Od tego właśnie obszaru rozpoczniemy podsumowanie roku 2023.



Kultura w praktyce

Wizyty studyjne, warsztaty i spotkania są nieodzownymi elementami procesu zdobywania wiedzy przez praktyków i praktyczki kultury. Nie mogło zabraknąć ich również w programie **„Dwulatki. Szkoły Praktyk Animacyjnych”** – całorocznego projektu kompetencyjnego, którego realizację rozpoczęliśmy na początku zeszłego roku wspólnie z jego liderem, czyli **Centrum Kultury ZAMEK w Poznaniu**, w ramach Poznańskiego Programu Edukacji Kulturowej. Ten dwuletni kurs przeznaczony jest dla wszystkich, którzy pragną rozwijać umiejętności, zdobywać doświadczenie i pogłębiać wiedzę w obszarze animacji społeczno-kulturowej. Spośród licznych, spływających do nas w lutym i marcu zgłoszeń do udziału w programie wybrano 24 osoby, które w maju 2023 roku rozpoczęły zajęcia. Za nami pierwszy rok „Dwulatki”, który w swoim założeniu miał charakter szkoleniowo-inspiracyjny, dlatego też podczas organizowanych wiosną i jesienią zjazdów kursanci i kursantki poznali narzędzia oraz metody pozwalające na tworzenie odpowiedzialnych, angażujących projektów społecznych. Rok 2024 będzie z kolei doskonałą okazją do wypróbowania nowo nabytych umiejętności w trakcie realizacji pięciu międzymiastowych projektów.



Pamiętając o temacie dostępności kultury dla osób z niepełnosprawnościami, wspólnie z Fundacją Katarynka i biurem Wrocław bez Barier w maju minionego roku zorganizowaliśmy czwartą edycję **konferencji „Kultura dla wszystkich”**. Tym razem rozmowy koncentrowały się wokół kryzysów zdrowia psychicznego wśród odbiorców i odbiorczyń kultury, a motywem przewodnim konferencji były dobre praktyki stosowane w instytucjach tworzących życie kulturalne. Najważniejszą częścią prelekcji – prowadzonych przez pracowniczki i pracowników, którzy na co dzień tworzą rozwiązania pozwalające na udostępnianie kulturalnej oferty – były opowieści o doświadczeniu we współpracy i otwieraniu się instytucji na osoby w kryzysie.

Zdobywanie wiedzy, podpatrywanie rozwiązań oraz wzajemne inspiracje towarzyszyły także kolejnej edycji październikowego **forum artystycznych działań lokalnych Sztuka sąsiedztwa**. Uczestniczki i uczestnicy wydarzenia mogli nie tylko usłyszeć historie twórców i twórczyń kilkunastu stowarzyszeń społeczno-artystycznych, nietypowych galerii sztuki czy aktywistycznych kolektywów, ale także wysłuchać wykładu pomysłodawczyni i prezeski zarządu Fundacji Bęc Zmiana Bogny Świątkowskiej oraz zobaczyć nietuzinkowe wrocławskie inicjatywy artystyczne podczas wizyt studyjnych.



W 2023 zorganizowaliśmy także warsztaty dotyczące tematu dynamicznie zmieniającego się społeczeństwa i migracji w kontekście funkcjonowania instytucji kultury. W sierpniu do Instytutu zaprosiliśmy Anetę Osuch i Arkadiusza Wierzbę – edukatorów z EkoCentrum Wrocław, którzy przeprowadzili dla naszych pracowników i pracowniczek przeprowadzili szkolenie **„My. Wy. Oni. Społeczeństwo przyjmujące i wyzwania integracji”**, podczas którego mogliśmy wspólnie zastanowić się nad siłą i rolą stereotypów w codziennej pracy. Jego celem było rozpoznanie i omówienie kwestii modelujących nasze postrzeganie osób z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa oraz czynników wpływających na proces integracji społecznej. Kontynuując temat wielokulturowości w zmieniającym się środowisku pracy, jesienią zorganizowaliśmy otwarte warsztaty **„Różnorodność, równość i włączanie do pracy w kulturze i sztuce”** skierowane do osób aktywnie działających w sektorze kulturze i tworzących projekty edukacyjne, które przeprowadziła Dora Mołodyńska-Küntzel. Uczestnicy i uczestniczki tego spotkania wspólnie próbowali zdefiniować, na czym polega włączanie, czym jest różnorodna, odpowiadająca na potrzeby i wspierająca przestrzeń do pracy, a w efekcie stworzyli mapę dobrych praktyk w tym zakresie.

Badając potrzeby

Z kompetencyjnym obszarem naszej aktywności ściśle związane są działania badawcze analizujące różne aspekty środowiska kultury, a tym samym umożliwiające zdefiniowanie jego potrzeb. Do tej pory największym tego typu projektem dla Wrocławskiego Instytutu Kultury była **Diagnoza Wrocławskiej Kultury**, czyli szeroko zakrojone badanie koordynowane od roku 2022 przez Instytut, działający na zlecenie Departamentu Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego Wrocławia. W drugiej połowie roku 2023 opublikowany został raport podsumowujący Diagnozę, która ma być wprowadzeniem do procesu tworzenia wieloletniego programu rozwoju lokalnej kultury. Poprzedni raport – „Kultura obecna” – powstał w 2017 roku, a jego zadaniem było zarysowanie najważniejszych wątków rozwojowych dla miasta po doświadczeniu Europejskiej Stolicy Kultury Wrocław 2016. Do przeprowadzenia rozbudowanego badania w 2022 roku zaproszono 20 ekspertów i ekspertek różnych specjalizacji, ponad 120 kreatorów i kreatorok życia kulturalnego wzięło udział w tematycznych warsztatach wydobywczych i rozmowach fokusowych, a niemal 300 osób dołączyło do pierwszego samospisu lokalnego pola kultury. Jego podsumowanie, **raport „Diagnoza samorządowego pola wrocławskiej kultury za lata 2019-2023”**, potwierdza, jak wiele różnorodnych wydarzeń ostatnich lat – w skali globalnej i lokalnej – wpłynęło na obecną sytuację wrocławskiego środowiska kultury.

Jedną z największych zmian, jakie czekały naszą instytucję w roku 2023 było połączenie Wrocławskiego Instytutu Kultury z działającym od lat 60. XX wieku **Klubem pod Kolumnami**. Pracując nad tym procesem, pierwszą połowę minionego roku poświęciliśmy na badania potrzeb odbiorców i odbiorczyń oraz ich oczekiwań dotyczących miejsca, które na kulturalnej mapie Wrocławia gości od dziesiątek lat.

Na proces badawczy złożyła się kilku-miesięczna analiza, która miała za zadanie pomóc w dookreśleniu roli, jaką spełnia Klub dla nadodrzan i nadodrzanek oraz poznaniu kulturalnych potrzeb osiedla. Oprócz zespołu Instytutu do udziału w badaniu zaproszeni zostali zarówno aktualni, jak i potencjalni uczestnicy i uczestniczki wydarzeń, Rada Osiedla Nadodrże oraz nadodrzańskie instytucje kultury. Badanie wsparła także zewnętrzna ekspertka i badaczka, która od kilkunastu lat projektuje procesy pomagające poznać potrzeby, zasoby i potencjały – dr Katarzyna Chajbos-Walczak. Analiza, która powstała w efekcie tego procesu pomogła nam stworzyć zaktualizowaną i wzmocnioną ofertę programową Klubu pod Kolumnami.

Marketingowa 2018

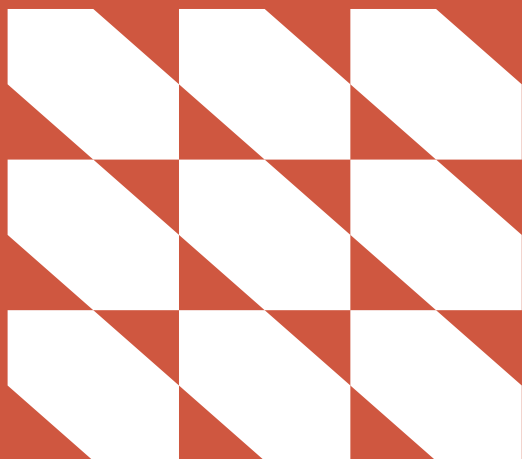
CECHY
WARTOŚCI
ZJAWISKA
MARKI

KTÓRE ASOCJACJE WARTO WZMACNIĆ?
to dotyczy tego, co relewantne dla interesariuszy



SIECJOWANIE

Prowadzone przez Wrocławski Instytut Kultury aktywności sieciujące na co dzień nie zawsze rzucają się w oczy – spotkania z partnerami z bliska i daleka, rozmowy telefoniczne i wymiany mailowe, konferencje, debaty i prezentacje nie są w końcu specjalnie widowiskowe. Jednocześnie to właśnie te lokalne, ogólnopolskie i międzynarodowe kontakty niejednokrotnie stanowią punkt wyjścia dla realizowanych przez nas projektów wsparciowych, kompetencyjnych czy wydarzeń. Rok 2023 był pod tym względem dla WIK wyjątkowo pracowity.



W europejskiej rodzinie

W 2016 roku (jak zapewne wszyscy dobrze pamiętamy) Wrocław dzierżył, obok baskijskiego Donostia-San Sebastián, tytuł Europejskiej Stolicy Kultury. Choć Wrocławski Instytut Kultury powstał na początku 2022 roku, to jego korzenie sięgają właśnie czasów przygotowań do obchodów – do dziś jesteśmy jedną z instytucji opiekujących się dziedzictwem ESK i kontynuujących zainicjowane przy jej okazji projekty. WIK reprezentuje też stolicę Dolnego Śląska w sieci **European Capitals of Culture Family**, czyli nieformalnym zrzeszeniu byłych, obecnych i przyszłych stolic kultury. W 2023 roku świętowaliśmy wspólnie z rozpoczynającymi swe obchody stolicami 2023: węgierskim Veszprém, rumuńską Timișoară i greckim Eleusis; w ECoC Family powitaliśmy też nowo ogłoszone stolice roku 2028 – Czeskie Budziejowice, francuskie Bourges oraz Skopje z kandydującej do UE Macedonii Północnej.

Przede wszystkim jednak **spotykaliśmy się z zespołami innych ESK i dzieliiliśmy się naszymi doświadczeniami**. W samym tylko wrześniu we Wrocławiu gościliśmy delegacje z m.in. Umeå 2014, Timișoary 2023, Veszprém 2023, Trenczyna 2026 czy Chemnitz 2025. Szczególną skalę miała wizyta studyjna przedstawicieli tego ostatniego miasta, saksońskiego rządu krajowego i dyrektora zarządzającego ESK 2025, którzy spędzili w naszym mieście kilka dni, by dowiedzieć się, jak Wrocław przygotowywał się do roli Europejskiej Stolicy Kultury. Jesienią wzięliśmy także udział w corocznym walnym spotkaniu ECoC Family, tym razem odbywającym się w Tartu (ESK 2024), podczas którego dyskutowaliśmy o przyszłości kultury.



Temat Europejskiej Stolicy Kultury wybrzmiewał w tym roku wyjątkowo głośno także w innych miastach Polski. Do połowy września Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego przyjmowało wnioski aplikacyjne miast pragnących zostać **Europejską Stolicą Kultury 2029**. Do konkursu stanęło dwanaście samorządów – na przestrzeni miesiący przygotowań wiele z nich nawiązało z nami kontakt, by lepiej poznać **kulisy organizacji ESK we Wrocławiu**. Pracownicy i pracownicy Wrocławskiego Instytutu Kultury opowiadali o procesie organizacji ESK i odpowiadali na pytania zespołów przygotowujących aplikacje m.in. Lublina, Katowic, Rzeszowa, Kielc czy Pszczyny. 27 października poznaliśmy miasta-finalistów – gratulacje dla Katowic (wraz z Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolią), Lublina, Bielsko-Białej i Kołobrzegu! Tego, które miasto otrzyma tytuł ESK 2029, dowiemy się w połowie 2024 roku. Drugą stolicą 2029 będzie miejscowość ze Szwecji, najprawdopodobniej Kiruna lub Uppsala.

Rok 2023 to również czas intensywnej współpracy z europejskimi partnerami, z którymi tworzymy międzynarodowe projekty rezydencyjne realizowane przez nas w ramach **programu AIR Wro**. W marcu gościliśmy we Wrocławiu osoby kuratorskie z kilkunastu krajów Europy biorące udział w **MagiC Carpets** – współfinansowanej przez program „Kreatywna Europa” i kierowanej przez Biennale w Kownie platformy, której założeniem jest rozwijanie działań artystyczno-społecznych angażujących młode talenty. Miesiąc później zorganizowaliśmy „kick off”, czyli **pierwsze spotkanie zespołu projektu „What’s Next?”** – animatorów i animatorek z Rumunii, Niemiec, Austrii, Ukrainy i Polski, pracujących w ramach działania finansowanego przez Komisję Europejską nad wspieraniem dobrych, odważnych praktyk kulturalnych w sektorze kultury.

W październiku odwiedziliśmy Gdańsk, gdzie odbyła się konferencja **„Partnerstwo na rzecz kultury i dziedzictwa – doświadczenia i rezultaty Programu Kultura Mechanizmu Finansowego EOG”**, podczas której nie tylko opowiedzieliśmy o realizowanym przez nas dzięki funduszom EOG projekcie **„Czyje głosy są słyszane? Program wymiany dla zagranicznych artystów z Polski i Norwegii”**, ale też poznaliśmy doświadczenie innych beneficjentów Mechanizmu Finansowego EOG 2014-2021 w ramach Programu Kultura. Pod koniec listopada udaliśmy się na Maltę, by w szerokim gronie organizacji partnerskich z 20 różnych krajów **planować kolejny rok działań** w ramach projektu **MagiC Carpets**.



Przyjaciele z miasta, regionu, całej Polski

W naszym podsumowaniu nadszedł czas, by wrócić z dalekich podróży i przyjrzeć się inicjatywom, w których łączyliśmy siły z lokalnymi partnerami. Nasze pracowniczki i pracownicy byli w 2023 roku aktywni w licznych inicjatywach sieciujących – WIK już po raz kolejny wziął udział choćby w pracach **Muzealnego Think Tanku**, czyli ogólnopolskiej platformy wymiany inspiracji i praktyk tworzonej przez **Muzeum POLIN**, **BWA Wrocław** **Galerie Sztuki Współczesnej**, **Europejskie Centrum Solidarności** i **Goyki 3 Art Inkubator**. Motywem przewodnim tegorocznych zjazdów (we Wrocławiu, Warszawie, Gdańsku i Sopocie) była „Przyjemność”. Pod koniec roku dołączyliśmy do i gościliśmy w Barbarze **otwartą sieć osób kultury „Reagujemy!”**, stanowiącą przestrzeń wymiany idei i doświadczeń w temacie pracy w sektorze kultury z perspektywy społeczeństwa międzykulturowego. Reprezentantki i reprezentanci WIK uczestniczyli też m.in. **Niekongresie Animatorów Kultury** w Gdańsku czy **kongresie „Animacja + Przyszłość”** w Warszawie.

Za nami kolejny rok moderowania współpracy instytucji kultury i samorządów lokalnych zrzeszonych w **Koalicji Miast** – inicjatywie, która narodziła się jako zrzeszenie miast kandydujących o tytuł ESK 2016, a dziś funkcjonuje jako przestrzeń wypracowywania odpowiedzi na wyzwania stojące przed lokalnym sektorem kultury. Poza licznymi wewnętrznymi spotkaniami roboczymi, Koalicja Miast widoczna była też w tym roku na forum publicznym: w listopadzie wystosowała **List Otwarty do Liderów i Liderek Opozycji Demokratycznej**, zwracając uwagę przyszłym członkom i członkiniom rządu na siłę miejskiej kultury.



Niezwykle cennym doświadczeniem jest dla nas pilotowanie działalności sąsiedzkiej społeczności blisko 40 kulturalnych podmiotów działających na **neonowym podwórku Ruska 46**. Ukoronowaniem współpracy organizacji pozarządowych, instytucji kultury, klubów oraz artystów mających tu swoje pracownie było zorganizowanie w połowie czerwca trzydniowego **Święta Podwórka** – o którym więcej przeczytacie w podsumowaniu obszaru „Wydarzenia”. Do podsumowania naszej działalności kompetencyjno-badawczej odsyłamy zaś po więcej informacji o „**Dwulacie. Szkoły Praktyk Animacyjnych**” (która realizowana jest dzięki owocnemu bilateralnemu partnerstwu z **Centrum Kultury ZAMEK w Poznaniu**) i o **forum artystycznych działań lokalnych Sztuka sąsiedztwa**, organizowanej przez WIK inicjatywie umożliwiającej spotkanie twórców i twórczyń pracujących z lokalnymi społecznościami.

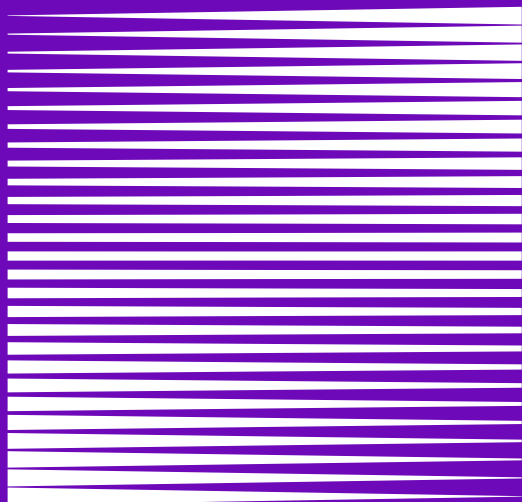
Drzwi Barbary, Klubu pod Kolumnami i Receptcji były przez cały rok otwarte dla praktyczek i praktyków kultury z różnych miast Dolnego Śląska i całej Polski. Gościliśmy u siebie m.in. organizowaną przez Centrum Kultury Agora **Dolnośląską Giełdę Wymiany Inspiracji**, uczestników i uczestniczki tworzonego przez Fundację Umbrella projektu „**PL-UA Niezbędnik Aktywistyczny**”, przedstawicieli i przedstawicielki magistratu i instytucji z łodzi czy osoby współtworzące Młyny Rothera w Bydgoszczy. A to dopiero początek długiej listy naszych gości i gościń.



Innego rodzaju, a jednak niezwykle w kwestii sieciowania istotnym działaniem jest wydawanie przez WIK „**Wrocławskiego Niezbędnika Kulturalnego**”. Ten bezpłatny dwumiesięcznik prezentuje szerokie spektrum aktywności kulturalnych we Wrocławiu – każdorazowo w kalendarium prezentowane jest przeszło 100 wydarzeń, zgłaszanych redakcji przez kilkadziesiąt wrocławskich instytucji, NGOów, grup nieformalnych czy niezależnych twórców i twórczyń. W połowie roku „Niezbędnik” świętował wyjątkową okazję – za nami już 50 numerów tego jedynego w swoim rodzaju magazynu!

WYDARZENIA

Całkiem nowe cykle tematyczne, dziesiątki spotkań, dyskusji, spacerów, wreszcie – trzecia lokalizacja w sieci miejsc Wrocławskiego Instytutu Kultury. Rok 2023 obfitował w wydarzenia – pojawialiście i pojawiałyście się na nich tłumnie, mamy więc nadzieję, że udało nam się zaspokoić Wasze kulturalne apetyty!



Co w mieście znika, a co się pojawia?

W naszej głównej siedzibie, **Barbarze**, rok 2023 był przede wszystkim rokiem architektury i szeroko rozumianej miejskości. Serią spotkań z ekspertami i ekspertkami rzuciliśmy światło na „**Znikające miasto**” – podczas wydarzeń, uczestnicy wymieniali się wiedzą oraz doświadczeniami dotyczącymi stopniowego zanikania różnych elementów przestrzeni Wrocławia. Program cyklu otworzyły warsztaty Michała Dudy i Mikołaja Smoleńskiego, podczas których wypracowywano wizję przyszłości dla ikonicznych, choć często pechowych, wrocławskich budowli. Niemal równocześnie wystartowała seria wykładów o Wrocławiu w kolejnych dekadach – premierową opowieść, o latach 40. XX wieku, snuł Maciej Wlazło (znany też w internecie jako Beard of Breslau). W 2023 roku mogliśmy w Barbarze posłuchać też m.in. Joanny Majczyk, Iwony Kałuży, Adama Pacholaka, Anki Bieliz, Tomasza Sielickiego, Anny Lewińskiej i wielu innych specjalistek oraz specjalistów z różnych dziedzin. W przypadku niektórych spotkań nie ograniczaliśmy się tylko do słuchania, ale z naszymi gośćmi i gościniami ruszyliśmy w miasto – Tomasz Sielicki zabrał nas np. na eksplorację dawnych torowisk Wrocławia.

Motyw przewodni programu Barbary stał się też inspiracją dla **galerii w witrynie wyglądającej na ulicę Świdnicką** – przeszklona elewacja naszej siedziby już od przeszło roku prezentuje twórczość wrocławskich projektantów i projektantek graficznych. W tym roku pokazywaliśmy na niej projekty Anny Woźniakowskiej, Pawła Szlotawy i Joanny Gniady, a wszystkie one na różny sposób zabierały przechodniów do „Znikającego miasta”. Jednak nie samym znikaniem żyje człowiek – poza spotkaniami w ramach szalenię popularnego miejskiego cyklu udało nam się wprowadzić Was także w tajniki haftowania, ilustracji i kolażu. W czasie wakacji braliście udział w **kreatywnych koloniach**, których tutorkami były hafciarka Olga Budzan oraz ilustratorki Zuza Tokarska i Aleksandra Abramik.

Na początku października w Barbarze pojawił się też nowy element, pogłębiający dostępność jej przestrzeni dla osób z niepełnosprawnościami: **komfortka**, czyli pomieszczenie, w którym goście i goście z niepełnosprawnościami w godny i komfortowy sposób mogą zostać przebrane. W ten sposób WIK stał się pierwszą dolnośląską instytucją kulturalną dołączającą do ogólnopolskiej akcji społecznej „**Przewijamy Polskę**”.





Podczas gdy w Barbarze zajmowaliśmy się tym, co znika, 1 stycznia w strukturze Instytutu pojawiła się nowa przestrzeń – na początku 2023 roku nasza instytucja połączyła siły z położonym przy placu św. Macieja **Klubem pod Kolumnami**. Pierwszą połowę roku poświęciliśmy na gruntowne badania potrzeb (o czym przeczytacie w podsumowaniu obszaru „Kompetencje i badania”), latem wzięliśmy urlop na remont, a jesienią – 27 października – zaprosiliśmy nadodrzan i nadodrzanki, wrocławianki i wrocławian na **reotwarcie** Klubu pod Kolumnami.

Stali bywalcy znajdą w programie swoje ulubione wydarzenia – ale „Kolumny” otworzyły się też na nowe! W grafiku wydarzeń pojawiły się m.in. spektakle komediowe grupy **Improwizowane Poniedziałki**, **Klub Sympatyka Kamienicy** i cotygodniowe **Figle-migle**, czyli zajęcia dla rodzin z dziećmi. Pokazywane w Klubie wystawy mają teraz wyraźny sznyt – skupiają się na prezentacji lokalnych ilustratorów i rysowniczek (bohaterką pierwszej prezentacji była Gosia Herba ze swoim cyklem „Lodorosty i bluszczary”). To połączenie tradycji i współczesności dobrze widoczne jest też w **odświeżonym wnętrzu Klubu**: wystrój inspirowany jest dizajnem połowy zeszłego wieku, nawiązując do sześciu dekad klubowej historii.

Koledzy i koleżanki z podwórka

Nasza trzecia lokalizacja położona jest w przy neonowym podwórku Ruska 46. Klubokawiarnię **Recepcja** wypełniała w tym roku m.in. muzyka elektroniczna, hip-hop czy połamany jazz. Ośmiokrotnie gościliśmy na swojej scenie **koncerty młodych, eksperymentujących muzyków i muzykzek**: począwszy od ukraińskiego zespołu Junket, przez Franka Warzywa & Młodego Buddę, aż po wrocławski zespół Sneaky Jesus. Poza występami na żywo Recepcja była, jak zwykle, miejscem, w którym lokalni DJ-e i DJ-ki dostarczali niezapomnianych doznań dźwiękowych – a i Wy mieliście szansę zakręcić winylową płytą podczas warsztatów didżejskich prowadzonych przez osoby dobrze znane z recepcyjnej sceny.



Recepcja to jednak nie tylko muzyka – w klubie oglądać można było też kilka kapitalnych **wystaw** malarskich, ilustratorskich czy fotograficznych (za którymi stały takie twórczynie, jak Gosia Kulik, Justyna Łaciok czy Marta Zdulska), a początkujący ilustratorzy i ilustratorki mogli dać upust swojej kreatywności na **warsztatach kolażu i tworzenia zinów** z Justyną Łaciok. W drugiej połowie roku w programie klubokawiarni pojawiła się też **Otwarta Czytelnia Zakładu**, czyli cykl miesięcznych minirezydencji literackich organizowanych z „ZAKŁAD. magazyn” oraz quizy popkulturowe z jedną z najpopularniejszych wrocławskich drag queens – **Twoją Starą**. Poza tym mogliście brać udział w wydarzeniach, które goszczą przy Ruskiej 46 już od paru ładnych lat: vintage marketach czy spotkaniach z cyklu SocjoPercepcja; nasza klubokawiarnia miała też przyjemność być przestrzenią festiwalowych afterparty podczas mBank Nowych Horyzontów, American Film Festival czy Święta Fotografii.

Recepcja stanowi też centrum sieciowania sąsiedzkiej społeczności podwórka Ruska 46 – blisko 40 organizacji, które właśnie tam mają swoje siedziby (o czym więcej przeczytać można w podsumowaniu roku w obszarze „Sieciowanie”). Najważniejszym wspólnym przedsięwzięciem organizowanym przez podwórkową brać jest oczywiście **Święto Podwórka**. W tym roku odbyło się ono między 16 a 18 czerwca, a w jego programie znalazły się m.in. wydarzenia muzyczne (w tym koncerty Kapusta Band, Konkretu, Laminatu i Embrase), wystawy, drag queen show, sąsiedzka garażówka i slam poetycki.

Cuda i dziwy (nie tylko) na Hubach

Bez wątpienia największym wydarzeniem organizowanym co roku przez WIK jest **Europejska Noc Literatry**. 12. edycja tego niesamowitego spotkania z czytana na żywo przez znakomitych twórców kultury prozą i okazją do zwiedzenia zwykle niedostępnych miejsc miasta odbyło się 19 sierpnia. W tym roku przenieśliśmy się do „**Gabine-tu osobliwości**”, którego program literacki został przygotowany przez Sylwię Chutnik. W myśl Marii Janion – dla której opowieść była fundamentem humanistyki – pisarka, feministka i działaczka społeczna skoncentrowała się w swojej selekcji na aktach oporu i przekroczeniach dążących do odnalezienia sensu w chaosie znaczeń. Tłem dla wszystkich czytań były wrocławskie Huby. Wśród czytających znaleźli się m.in. Piotr Cyrwus, Magdalena Kumorek i Mirosław Zbrojewicz, a na listę dziesięciu ksiązek trafiły takie tytuły jak „Lato, gdy mama miała zielone oczy” Tatiany Źibuleac, „Tam, gdzie dojrzeją grana-ty” Rene Karabasza oraz rodzime „Ten kto się śmieje, ma zęby” Zyty Rudzkiej. Tegoroczna noc była wyjątkowo upalna, nie odstraszyło to jednak zagorzałych fanów i fane literackiego święta – 12. edycja ENL okazała się **rekordem frekwencyjnym**, we wszystkich czytaniach wzięło udział przeszło 13 000 osób!



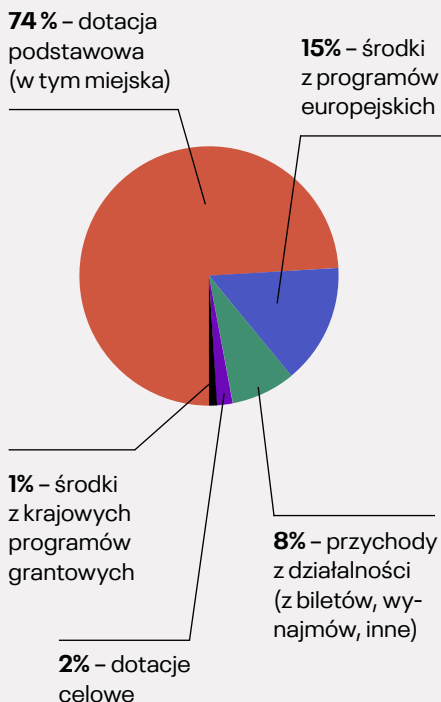
Europejska Noc Literatry to też spacer-y prowadzone przez flagowych znawców i znawczynie wrocławskiej historii i architektury. Spotkaliśmy się z Maciejem Czarneckim, Szymonem Maraszkewskim, Kaliną Zatorską i Agatą Gabiś, którzy dzielili się opowieściami dotyczącymi danej części Hub. Mieliśmy również okazję do bliższego poznania różnorodnych dzielnic Wrocławia, takich jak Borek, Nadodrze czy Nowy Dwór, a to wszystko w ramach corocznie organizowanych **Sąsiedzkich Spacerów**, które stały się integralną częścią naszego kalendarza wydarzeń.



Całkowity budżet instytucji:

6 674 264,78 PLN

Struktura budżetu instytucji w roku 2023 ze względu na źródła finansowania:



Odbiorcy:

→ uczestnicy i uczestniczki działań edukacyjnych, artystycznych, warsztatowych: **27 499**

→ uczestnicy i uczestniczki wydarzeń (spektakle, koncerty, spotkania, itp.): **1034**

→ zwiedzający i zwiedzające: **7 021**

→ w **181** wydarzeniach Mikrograntów wzięło udział **2 595** uczestników i uczestniczek

Wydarzenia:

→ działania edukacyjne / artystyczne / warsztaty: **472** (+ **181** w ramach Mikrograntów)

→ spotkania: **60**

→ festiwale: **1** (Europejska Noc Literatury)

→ spektakle, koncerty: **21**

→ wystawy: **36**





Wrocławski Instytut Kultury

ul. Świdnicka 8b
50-067 Wrocław

instytutkultury.pl

Wrocławski Instytut Kultury @ 